

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนมีบทบาทมากมายในสังคมในด้านการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการสอดส่องสังเกตการณ์สภาพสิ่งแวดล้อม การประสานสัมพันธ์ส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้รวมตัวกันอยู่ได้ การถ่ายทอดมรดกทางสังคมหรือวัฒนธรรม รวมทั้งการให้ความบันเทิงแก่ผู้รับสาร ในด้านเศรษฐกิจ สื่อมวลชนทำหน้าที่เผยแพร่และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ตั้งแต่นโยบายของรัฐบาลในการควบคุมหรือส่งเสริมการลงทุนและการประกอบธุรกิจของหน่วยงานบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ตลอดจนนโยบายและการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการเติบโตและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจของสื่อมวลชน นอกจากจะช่วยให้องค์การต่าง ๆ ของรัฐและเอกชนสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อความรู้ ความเข้าใจกันในวงกว้างภายใต้การรับรู้ข่าวสารของประชาชนทั่วไปแล้วยังเป็นการให้ข้อมูล ความคิดเห็นแก่ประชาชนในฐานะของสมาชิกในสังคมหรือผู้บริโภคซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับทราบความเป็นไปทางเศรษฐกิจในสังคมของตนเอง รวมทั้งข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าให้เกิดประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุดในการบริโภคบทบาททางเศรษฐกิจของสื่อมวลชนจึงปรากฏอย่างกว้างขวาง ทั้งต่อองค์กรต่าง ๆ ในสังคมและต่อประชาชนทั่วไปในแต่ละบุคคลด้วย

ความสำคัญของสื่อมวลชน อาจพิจารณาในอีกด้านหนึ่งได้จากบทบาททางการสื่อสารของสื่อมวลชนในการตอบสนององค์กรต่างๆ เช่น รัฐบาลใช้สื่อมวลชนเพื่อเผยแพร่การดำเนินงานในด้านนโยบาย ความคืบหน้า หรือข้ออ้างในความบกพร่องต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน หน่วยงานหรือบริษัทเอกชนใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่กิจกรรม สินค้า ตลอดจนภาพพจน์ที่ดีในการดำเนินธุรกิจ ชมรมหรือสมาคมต่าง ๆ อาศัยสื่อมวลชนในการชี้แจงวัตถุประสงค์ ความประสงค์ในการรับการช่วยเหลือ ตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของชมรมหรือสมาคมนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการสื่อสารนั่นเอง

คุณสมบัติที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อมวลชนในการสื่อสารคือ สื่อมวลชนสามารถแพร่กระจายข่าวสารไปยังมวลชนในวงกว้างในสังคมด้วยความรวดเร็ว หากเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น เช่น สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกลุ่ม หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็นหรือการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน ก็เห็นว่าสื่อต่าง ๆ ดังกล่าวต้องอาศัยบุคลากรจำนวนมาก การจัดเตรียมปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ การประสานงานอื่น ๆ อีกหลายประการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องใช้เวลาสำหรับขั้นตอนในการปฏิบัติการ อันอาจซับซ้อนหลายขั้นตอน โดยที่จะได้กลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารเพียงเฉพาะกลุ่ม และเครือข่ายที่ค่อนข้างจำกัดตามประสิทธิภาพของการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม จริงอยู่ การสื่อสารเฉพาะกลุ่มดังกล่าวนี้มีข้อดีในแง่ของความใกล้ชิดและความลุ่มลึกของการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความรู้สึกรักใคร่ได้ค่อนข้างมาก แต่เมื่อพิจารณาบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารทางเศรษฐกิจภายในสังคม ก็ยังจำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนในการสื่อสารอยู่นั่นเอง ทั้งนี้เพราะผลในการสื่อสารกับมวลชนในสังคมวงกว้าง ซึ่งให้ผลกว้างและรวดเร็ว

กิจกรรมทางเศรษฐกิจประกอบด้วยอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีการลงทุนและประกอบการเพื่อสร้างผลผลิตหรือบริการเพื่อการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ รวมทั้งการส่งออกเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศชาติ อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีพัฒนาการและการขยายตัวอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้จะเป็นอุตสาหกรรมหลักอุตสาหกรรมหนึ่งที่สร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศทั้งสำหรับภาครัฐและเอกชนแล้ว อุตสาหกรรมยานยนต์ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบและการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอีกด้วย

ในทำนองเดียวกันกับแนวคิดเรื่องบทบาทและความสำคัญของสื่อมวลชนในด้านเศรษฐกิจ ดังกล่าวในข้างต้น สื่อมวลชนก็มีบทบาทสำคัญต่อการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ ปัจจุบันการให้ข่าวสาร ข้อมูล ตลอดจนความคิดเห็นต่าง ๆ ของสื่อมวลชนซึ่งเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ปรากฏออกมาในลักษณะของข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ มากมาย เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ข่าวสารยานยนต์นั้นเป็นเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมรถยนต์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องนโยบายของรัฐบาล การดำเนินธุรกิจของบริษัทรถยนต์ต่าง ๆ ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์รถยนต์ รวมทั้งการใช้งานต่าง ๆ ของผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ใช้รถยนต์ หรือผู้ที่ต้องการซื้อ

รถยนต์ เป็นต้น ดังนั้นการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน นอกจากจะช่วยให้ข้อมูล ความ เป็นไปของสภาพธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์โดยรวมในตลาดรถยนต์แล้ว ยังเป็นประโยชน์ความรู ้แก่ผู้รับสารที่เป็นผู้บริหารรถยนต์ หรือมีความสนใจเรื่องรถยนต์โดยทั่วไปอีกด้วย

จากความสำคัญของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ นำไปสู่การศึกษาเรื่อง "บทบาทและกระบวนการของการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ผ่านสื่อมวลชน" ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ และแนวทางสำหรับสื่อมวลชน ที่จะนำไปเป็นข้อค้ำึงในด้านบทบาท และการปฏิบัติงานของตนเอง นอกจากนี้ ยังช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจเกี่ยวกับข่าวสารยานยนต์ที่นำเสนอโดยสื่อ มวลชน ทราบลักษณะผลงานที่ปรากฏและกระบวนการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน และ เป็นแนวทางในการเปิดรับหรือติดต่อกับสื่อมวลชนในด้านการนำเสนอข่าวสารยานยนต์

ปัญหานำการวิจัย

1. สื่อมวลชนต่าง ๆ มีกระบวนการปฏิบัติงานในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์อย่างไร
2. สื่อมวลชนต่าง ๆ มีบทบาทในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้เข้าใจกระบวนการปฏิบัติงานในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน
2. เพื่อให้ทราบถึงบทบาทในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชน

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาสื่อมวลชนต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือน มิถุนายน 2536 ถึง เดือนมีนาคม 2537

ข้อตกลงเบื้องต้น

การนำเสนอข่าวสารยานยนต์ของสื่อมวลชนมีบทบาทต่อสังคมและเป็นกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้เกิดการแพร่กระจายข่าวสารเกี่ยวกับยานยนต์ผ่านสื่อมวลชนไปยังผู้รับสาร กระบวนการปฏิบัติงานในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์นี้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ นโยบายในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ รูปแบบในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ ผู้ปฏิบัติงานนำเสนอข่าวสารยานยนต์ สภาพแวดล้อมภายใต้ต้องการของสื่อมวลชน ตลอดจนปัจจัยทางด้านข้อจำกัดเกี่ยวกับการผลิตและคุณสมบัติทางกายภาพของสื่อมวลชนแต่ละชนิด ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มีส่วนกำหนดผลงานสื่อมวลชนภายใต้กระบวนการนำเสนอข่าวสารยานยนต์นั้น

ทฤษฎีพื้นฐาน

สื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวสารยานยนต์มีบทบาทในการเป็นสื่อซึ่งรวบรวม ตีความและอาจมีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารยานยนต์เพื่อเผยแพร่ไปสู่มวลชน และนอกจากนั้นสื่อมวลชนยังแสดงบทบาทที่เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารยานยนต์ขององค์การต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่หรือสร้างภาพพจน์อันดีให้แก่องค์การ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อมวลชน ในที่นี้หมายถึง สื่อมวลชนในเมืองไทยที่มีส่วนในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ต่าง ๆ ไปยังมวลชนโดยการรวบรวม คัดเลือก ตีความ และอาจมีการวิเคราะห์หรือแสดงความรู้สึกนึกคิดในการนำเสนอข่าวสารยานยนต์ดังกล่าวผ่านสื่อมวลชนออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับคอลัมน์หรือช่วงเวลาในการนำเสนอ สื่อมวลชนในการศึกษาวิจัยนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการวิทยุ และรายการโทรทัศน์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาสื่อต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงแหล่งข้อมูลในเรื่องของระเบียบวิธีวิจัยต่อไป

การนำเสนอข่าวสาร หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อการนำเสนอผลงานข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อไปยังผู้รับสารของสื่อ นั้น ๆ

รูปแบบในการนำเสนอข่าวสารานสนเทศ หมายถึง ลักษณะการนำเสนอข่าวสารานสนเทศ ซึ่งอาจนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าว ภาพข่าว การเขียนรายงาน บทความ บทวิเคราะห์ การเขียนเรื่องขุบขิบ หรือการเสนอในลักษณะคอลัมน์ประจำต่าง ๆ

ข่าวสารานสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม สารานสนเทศ ทั้งความเคลื่อนไหวของภาครัฐและความเป็นไปในวงการรถยนต์ของภาคเอกชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากความเข้าใจเรื่องบทบาทและกระบวนการของการนำเสนอข่าวสารานสนเทศของสื่อมวลชน ช่วยให้เกิดประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ได้ คือ

1. เป็นประโยชน์หรือแนวทางสำหรับสื่อมวลชน ที่จะนำไปเป็นข้อค้ำึงในด้านบทบาทและการนำเสนอข่าวสารานสนเทศได้ต่อไป
2. ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจเกี่ยวกับข่าวสารานสนเทศที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน ได้ทราบลักษณะผลงานที่ปรากฏและกระบวนการปฏิบัติงานนำเสนอข่าวสารานสนเทศของสื่อมวลชน และเป็นแนวทางในการเปิดรับหรือติดต่อกับสื่อมวลชนในด้านการนำเสนอข่าวสารานสนเทศ